

Sygn. akt VI U 2596/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2016 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania B. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 16 czerwca 2015 r., znak: (...)

w sprawie: B. B.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonej

B. B. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do

pracy od 10 grudnia 2013 r do 25 października 2014 r.

II stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 2596/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16.06.2015 r. (prawdopodobnie błędna data wydania decyzji ZUS z uwagi na to, iż w tejże decyzji organ rentowy powołuje się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 16.07.2015 r.), znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie art. 57 i 58 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 887 j.t.), odmówił ubezpieczonej B. B. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 16.07.2015 r. ustaliła, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona B. B., zaskarżając decyzję ZUS w całości. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 10.12.2013 r. do 25.10.2014 r. Powódka wskazała, iż za wskazany okres miało jej przysługiwać świadczenie rehabilitacyjne. B. B. podniosła, że wniosek o przyznanie renty za okres 10.12.2013 r.-25.10.2014 r. został przez nią złożony

dopiero dnia 10.02.2015 r. z uwagi na to, że przez cały okres od grudnia 2013 r. do stycznia 2015 r. w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy toczyło się postępowanie w przedmiocie przyznania ubezpieczonej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Skarżąca zauważyła, że prawo do świadczenia rehabilitacyjnego nie zostało jej przyznane, gdyż nie odzyskała zdolności do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczona B. B. złożyła w dniu 02.03.2015 r. wniosek o przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 27.05.2015 r. orzekł, iż odwołująca nie jest niezdolna do pracy. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 16.07.2015 r. ustaliła, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

Biegli sądowi: specjalista z zakresu psychologii mgr U. M. oraz specjalista z zakresu psychiatrii lek. med. M. J., w treści opinii z dnia 10.01.2016 r. rozpoznali u ubezpieczonej organiczne zaburzenia nastroju. Biegli sądowi na podstawie badania psychologicznego przeprowadzonego w dniu 18.12.2015 r. oraz na podstawie badania psychiatrycznego przeprowadzonego w dniu 22.12.2015 r. skonstatowali, iż odwołująca funkcjonuje intelektualnie w granicach przeciętnej normy wiekowej. Powódka nie ujawnia cech otępiennych ani zaburzeń pamięci trwałej, jednakże występuje u niej drobiazgowość wypowiedzi, dygresyjność, labilność emocjonalna, co wskazuje na obniżenie funkcjonowania poznawczego i emocjonalnego na tle organicznym. Powoduje to również osłabienie pamięci świeżej, uczenia się nowych rzeczy, co w ocenie biegłych było prawdopodobną przyczyną nasilonych trudności w pracy przy wprowadzaniu nowych procedur i zwiększonej presji czasowej i interpersonalnej. Ponadto biegli sądowi stwierdzili u B. B. osobowość funkcjonującą nieprawidłowo w obszarze emocjonalno – społecznym, wysoki poziom neurotyzmu, chwiejność emocjonalną, skłonność do przeżywania lęku, nieumotywowany niepokój, skrajną introwersję, brak szerszych relacji społecznych, utratę zainteresowań i niedostosowanie się do wymogów społecznych. Zdaniem biegłych sądowych taki stan zdrowia ubezpieczonej, utrzymujący się ze zmiennym nasileniem od podjęcia przez nią leczenia psychiatrycznego, tj. od 2013 r., utrudniałby jej wywiązywanie się z obowiązków służbowych na stanowisku, które ostatnio zajmowała, wymagającym samodzielności, związanym z obciążeniem psychicznym wynikającym z potrzebą kontaktowania się z klientami.

Biegli sądowi stwierdzili, że odwołująca B. B. jest w ocenie psychiatryczno – psychologicznej częściowo niezdolna do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami i ostatnio wykonywanym zatrudnieniem.

Ubezpieczona B. B. posiada wykształcenie średnie jako technik ekonomista. Ostatnio była zatrudniona jako specjalista ds. administracji i sprzedaży. Od 2013 r. powódka jest leczona psychiatrycznie. Powódka świadoma, zorientowana we wszystkich kierunkach, skłonność do płaczliwości, o zredukowanym napędzie. U odwołującej zaobserwowano nadto poczucie krzywdy i niesprawiedliwości, lęk przed zmianą, poczucie zmniejszonej wydolności intelektualnej, brak możliwości i chęci uczenia się nowych rzeczy, poszukiwania stymulacji intelektualnej czy społecznej.

Ubezpieczona jest uprawniona do emerytury ZUS od dnia 26.10.2014 r. B. B. złożyła do ZUS wnioski o przyznanie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Organ rentowy decyzją z dnia 21.11.2013 r., znak: (...) - (...) - (...), odmówił skarżącej prawa do wspomnianego świadczenia. W wyniku wniesionego odwołania przez ubezpieczoną, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie o sygn. akt VII U 1639/13 wyrokiem z dnia 9 stycznia 2015 r. oddalił odwołanie powódki. W sprawie VII U 1639/13 dopuszczono dowód z opinii biegłej sądowej z dziedziny psychiatrii lek. med. M. G.. Wspomniana biegła w wydanej opinii z dnia 27.10.2014 r. wskazała, że ubezpieczona nie spełnia kryteriów do uzyskania świadczenia rehabilitacyjnego, ponieważ od czasu wyczerpania zasiłku chorobowego, stan zdrowia odwołującej nie uległ poprawie na tyle, żeby rokowała odzyskaniem zdolności do pracy. Biegła stwierdziła, iż bardziej wskazane byłoby przyznanie ubezpieczonej renty z tytułu niezdolności do pracy do chwili przejścia przez powódkę na emeryturę.

- dowody: opinia sądowno – lekarska z dnia 10.01.2016 r. (k. 26-32 akt sądowych); uzupełniająca opinia sądowno – lekarska z dnia 31.03.2016 r. (k. 57 akt sądowych); pismo ZUS z dnia 06.07.2016 r. (k. 80 akt sądowych); pismo ZUS z dnia 24.08.2016 r. (k. 87 akt sądowych); dokumentacja z akta sprawy o sygn. akt VII U 1639/13

Sąd Okręgowy dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie dokumentacji zebranej w aktach sądowych, w aktach rentowych oraz w aktach sprawy prowadzonej pod sygnaturą akt VII U 1639/13. Ustalenia faktyczne dotyczące stanu zdrowia odwołującej i jego wpływu na zdolność B. B. do pracy Sąd Okręgowy oparł przede wszystkim na dowodach z opinii biegłych sądowych. Biegli sądowi sporządzili opinie po dokonaniu szczegółowej analizy akt sprawy, mając na względzie całą dostępną dokumentację lekarską, a nade wszystko po przeprowadzeniu badania przedmiotowego ubezpieczonej. Poczynione przez nich ustalenia i wnioski zostały sformułowane w sposób jasny, precyzyjny, a końcowe stanowisko zostało szczegółowo, przekonująco i w sposób logiczny uzasadnione. Zaprezentowane konkluzje są jednoznaczne, a ich uzasadnienie przedstawione zostało w sposób przystępny i zrozumiały. Sąd uznał za w pełni miarodajną opinię sądowno – lekarską z dnia 10.01.2016 r. sporządzoną przez biegłych lekarzy sądowych. W ocenie Sądu Okręgowego końcowy wniosek tej opinii co do częściowej niezdolności ubezpieczonej do pracy w okresie od 10.12.2013 r. do 25.10.2014 r. nie został przez organ rentowy skutecznie w toku procesu podważony. Za wiarygodną uznać także należało uzupełniającą opinię sądowno – lekarską z dnia 31.03.2016 r. W treści tychże opinii biegli sądowi w sposób nie budzący wątpliwości odnieśli się do kwestii częściowej niezdolności do pracy B. B.. W ocenie Sądu przeprowadzone dowody zasługują na danie im wiary, ponieważ nie są ze sobą sprzeczne, korelują wzajemnie ze sobą oraz tworzą spójną logiczną całość.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748 j.t.), niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Z treści art. 12 ust. 2, 3 ustawy emerytalnej wynika, iż częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, a całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Zgodnie z brzmieniem art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu.

Biegli sądowi w przedmiotowej sprawie orzekli, iż odwołująca B. B. jest częściowo niezdolna do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami i ostatnio wykonywanym zawodem. Zdaniem biegłych sądowych częściowa niezdolność do pracy ubezpieczonej trwa od ustania zwolnienia lekarskiego stwierdzającego czasową całkowitą niezdolność do pracy, tj. od 10.12.2013 r. Częściowa niezdolność do pracy występująca u odwołującej ma charakter trwały, jednakowoż biegli wskazali, iż z punktu widzenia praktycznego skutku ewentualnym przyznaniem świadczenia rentowego, datą końcową jest dzień nabycia przez ubezpieczoną prawa do emerytury w dniu 26.10.2014 r.

Biegli sądowi wskazali, iż do dokonania oceny stanu zdrowia odwołującej wzięli pod uwagę dokumentację zgromadzoną w sprawie VII U 1639/13, w tym opinię sporządzoną przez biegłą sądową lek. med. M. G.. Nadto, biegli skonstatowali, że nie zgadzają się z oceną stanu zdrowia powódki w postaci pełnej zdolności do pracy dokonaną przez Lekarza Orzecznika ZUS oraz Komisję Lekarską ZUS. Biegli podnieśli, iż wynika to z odmiennej oceny funkcjonowania psychicznego i społecznego ubezpieczonej na tle wymogów stanowiska pracy, na którym B. B. ostatnio pracowała.

Przedmiotem niniejszego postępowania było to, czy ubezpieczona B. B. pozostawała niezdolna do pracy od 10.12.2013 r. do 25.10.2014 r. Sąd w sprawach dotyczących kwestii niezdolności do pracy dokonuje rozstrzygnięcia opierając się na opiniach biegłych sądowych, tj. osób posiadających medyczne wiadomości specjalne.

Mając na względzie poczynione ustalenia faktyczne oraz zgromadzony materiał w toku postępowania dowodowego, Sąd uznaje, iż stan zdrowia ubezpieczonej czynił ją okresowo częściowo niezdolną do pracy od 10.12.2013 r. do 25.10.2014 r. Odwołująca jest uprawniona do emerytury od dnia 26.10.2014 r. W oparciu o treść opinii biegłych sporządzonych w sprawie, które Sąd Okręgowy ustalił, iż częściowa niezdolność ubezpieczonej do pracy jest spowodowana organicznymi zaburzeniami nastroju na tle depresyjnym. U powódki występują organiczne zaburzenia nastroju, drobiazgowość wypowiedzi, dygresyjność, labilność emocjonalna, co wskazuje na obniżenie funkcjonowania poznawczego i emocjonalnego na tle organicznym. U B. B. stwierdzono również osłabienie pamięci świeżej, uczenia się nowych rzeczy, co było prawdopodobną przyczyną nasilonych trudności w pracy przy wprowadzaniu nowych

procedur i zwiększonej presji czasowej i interpersonalnej. Co więcej, należy skonstatować to, iż biegli sądowi w sporządzonych opiniach, które w ocenie Sądu zasługują na danie im wiary, stwierdzili, iż ubezpieczoną cechuje osobowość funkcjonująca nieprawidłowo w obszarze emocjonalno – społecznym, wysoki poziom neurotyzmu, chwiejność emocjonalna, skłonność do przeżywania lęku, nieumotywowany niepokój, skrajna introwersja, brak szerszych relacji społecznych, utrata zainteresowań oraz niedostosowanie się do wymogów społecznych. Biorąc pod uwagę materiał zebrany w toku postępowania dowodowego, trzeba stwierdzić, iż stan zdrowia utrzymujący się u B. B. ze zmiennym nasileniem od podjęcia przez nią leczenia psychiatrycznego w 2013 r., utrudniałby jej wywiązywanie się z obowiązków służbowych na stanowisku, które ostatnio zajmowała, wymagającym samodzielności, związanym z obciążeniem psychicznym wynikającym z potrzebą kontaktowania się z klientami. Pomimo podjętego u odwołującej leczenia farmakologicznego, utrzymują się u niej objawy depresyjne takie jak zaburzenia snu, anhedonia, utrata zainteresowań, labilność nastroju. Powoduje to częściową niezdolność do pracy powódki, wymagającej uczenia się nowych regulaminów i procedur, kontaktu z klientami, sprawnej koncentracji uwagi.

Co więcej, należy zauważyć, iż biegli sądowi w treści uzupełniającej opinii sądowej z dnia 31.03.2016 r. w sposób obszerny i wyczerpujący ustosunkowali się do zastrzeżeń ZUS z 29.01.2016 r. Z kolei zastrzeżenia ZUS zgłoszone w piśmie z dnia 24.05.2016 r. zdaniem Sądu stanowią bezprzedmiotową polemikę z prawidłowymi ustaleniami biegłych sądowych i ich uwzględnienie prowadziłoby do generowania kolejnych kosztów i nieuzasadnionego przedłużania postępowania. Z tych względów Sąd uznał, iż nie występuje konieczność kontynuowania postępowania dowodowego. W związku z tym zauważyć należy, iż w myśl art. 286 k.p.c., sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona do sprawy zawiera istotne braki, sprzeczności, względnie nie wyjaśnia istotnych okoliczności (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., sygn. akt I UK 447/14).

Zgodnie z treścią § 34 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011 r., nr 237, poz. 1412), w razie odmowy prawa do świadczenia, o którego przyznanie zainteresowany zgłosił wniosek, organ rentowy informuje zainteresowanego o możliwości ubiegania się o inne świadczenie lub świadczenie ustalane przez organ rentowy na podstawie

odrębnych przepisów, jeżeli z akt sprawy wynika, że miałby do niego prawo. W myśl § 34 ust. 2 przywołanego rozporządzenia, jeżeli zgłoszenie wniosku o inne świadczenie na warunkach określonych w ust. 1 nastąpi przed dniem, w którym decyzja odmowna stała się prawomocna, za datę zgłoszenia tego wniosku przyjmuje się datę zgłoszenia poprzedniego wniosku, jeżeli zainteresowany tego zażąda. Jak wynika z akt sprawy, B. B. złożyła wniosek o przyznanie

prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 10.12.2013 r. do 25.10.2014 r. dopiero w dniu 02.03.2015 r. Ubezpieczona w treści odwołania wskazała, iż złożyła omawiany wniosek dopiero w 2015 r. z uwagi na to, iż do stycznia 2015 r. toczyło się w jej sprawie postępowanie w przedmiocie przyznania jej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wyrokiem z dnia 9 stycznia 2015 r. oddalił odwołanie ubezpieczonej od decyzji ZUS odmawiającej jej przyznania prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Należy zauważyć, iż w sprawie prowadzonej pod sygnaturą VII U 1639/13, biegła sądowa z dziedziny psychiatrii lek. med. M. G. w swojej opinii z dnia 27.10.2014 r. ustaliła, że ubezpieczona nie spełnia kryteriów do uzyskania świadczenia rehabilitacyjnego, ponieważ od czasu wyczerpania zasiłku chorobowego, stan zdrowia odwołującej nie uległ poprawie na tyle, żeby rokowała odzyskaniem zdolności do pracy. Biegła nadto podniosła, iż bardziej wskazane byłoby przyznanie ubezpieczonej renty z tytułu niezdolności do pracy do chwili przejścia przez powódkę na emeryturę. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w piśmie procesowym z dnia 28.11.2014 r., złożonym w sprawie o świadczenie rehabilitacyjne, nie zgłosił zastrzeżeń medycznych do w/wym. opinii (pismo procesowe pełn. ZUS – k. 39 akt sprawy o sygn. VII U 1639/13). Okoliczność ta w sposób oczywisty wskazuje, iż z akt sprawy o świadczenie rehabilitacyjne wynikało, że ubezpieczona spełniałaby przesłanki do przyznania jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Jednocześnie trzeba wskazać, iż organ rentowy ZUS w niniejszym postępowaniu w piśmie z dnia 24.08.2016 r. (k. 87 a.s.) stwierdził, że nie poinformował ubezpieczonej o możliwości zgłoszenia żądania przyjęcia za datę wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy, daty wcześniej złożonego wniosku o świadczenie rehabilitacyjne. Zatem organ rentowy nie wypełnił nałożonego na niego przez ustawodawcę obowiązku poinformowania B. B. o możliwości złożenia wniosku o rentę z żądaniem przyjęcia za datę złożenia tego wniosku, daty wniosku o przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego. W tej sytuacji odwołująca nie może ponosić negatywnych konsekwencji niezgodnego z prawem zachowania organu rentowego, który nie informując powódkę również o tym, w jakim terminie winna złożyć taki wniosek naruszył § 34 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe,

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., w zw. z art. 12, 13, 57 i 58 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonej B. B. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 10 grudnia 2013 r. do 25 października 2014 r.

W punkcie II wyroku Sąd zgodnie z treścią przepisu art. 118 ust. 1a ustawy emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Sąd uznał, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w ustawowym terminie. Biegli sądowi wskazali, iż do dokonania oceny stanu zdrowia ubezpieczonej wzięto pod uwagę dokumentację, którą posiadał organ rentowy. Ponadto, należy wskazać, iż organ rentowy w sposób nieprawidłowy uznał, że B. B. nie przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w okresie od 10.12.2013 r. do 25.10.2014 r. ze względu na okoliczność, iż powódka wniosła o rentę zgłosiła dopiero w 2015 r. Tymczasem jak wynika z przedstawionych wyżej ustaleń i argumentów zgłoszenie przez odwołującą wniosku o rentę dopiero w marcu 2015 r. było wynikiem niezgodnego z prawem działania organu rentowego, za które ubezpieczona nie może ponosić negatywnych skutków prawnych.